

Załącznik nr 1 do SIWZ dla zadania
Opracowanie planu zadań ochronnych (koordynacja + ekspertyzy przyrodnicze) dla obszarów Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001, Ostoja nad Baryczą PLH020041, Łąki Gór i Pogórza Izerskiego PLH020102, Torfowiska Gór Izerskich PLH020047, Góry Izerskie PLB020009, Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072, Dąbrowy Kliczkowskie PLH020090, Pieńska Dolina Nisy Łużyckiej PLH020086, Dolina Dolnej Baryczy PLH020084, Łęgi nad Bystrycą PLH020103 na potrzeby projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn.: „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”
WOA.261.31.2019

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

I. Opis przedmiotu zamówienia

Zadanie realizowane jest w ramach projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”.

Zamówienie obejmuje opracowanie projektu planu zadań ochronnych (zwanego dalej „Planem”), w tym:

- a) wykonanie ekspertyz przyrodniczych wraz z ustaleniem przedmiotów ochrony objętych projektem Planu oraz oceną ich stanu ochrony;
- b) organizację procesu komunikacji z różnymi grupami interesu i utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy (zwanego dalej ZLW);
- c) opracowanie dokumentacji planu zadań ochronnych wraz z projektem zarządzenia ustanawiającego Plan, aktualizację Standardowych Formularzy Danych oraz zaproponowanie ewentualnych propozycji zmian granic obszarów Natura 2000;
- d) koordynacja prac nad opracowaniem Planu (szczegółowy opis zakresu zadań stanowi cz. II - XIX):

Lp.	Nazwa Obszaru	Kod Obszaru	Całkowita Powierzchnia Obszaru (w ha)	Powierzchnia Obszaru objęta Planem (w ha)	Procent Obszaru objętego Planem
1	Dolina Baryczy	PLB020001	55516,83	50218,68	90,45%
2	Ostoja nad Baryczą	PLH020041	82026,38	76728,23	93,54%
3	Łąki Gór i Pogórza Izerskiego	PLH020102	6433,41	6433,41	100%
4	Torfowiska Gór Izerskich	PLH020047	4764,96	1821,19	38,22%
5	Góry Izerskie	PLB020009	20346,73	10348,3	50,85%
6	Uroczyska Borów Dolnośląskich	PLH020072	8067,76	8067,76	100%
7	Dąbrowy Kliczkowskie	PLH020090	552,91	552,91	100%
8	Pieńska Dolina Nisy Łużyckiej	PLH020086	2353,39	1915,64	81,39%
9	Dolina Dolnej Baryczy	PLH020084	3165,81	3165,81	100%
10	Łęgi nad Bystrycą	PLH020103	2084,43	2084,43	100%

Powierzchnie obszarów Natura 2000, których dotyczy zamówienie, nie obejmują obszarów rezerwatów przyrody posiadających plan ochrony uwzględniający zakres Planu oraz gruntów znajdujących się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (zwanego dalej PGL LP) będących w trakcie opracowywania Planu Urządzania Lasu uwzględniającego zakres planu zadań ochronnych, tj.:

Spełniamy wymagania EMAS - zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

al. Jana Matejki 6, 50-333 Wrocław, tel.: 71 747 93 00, fax: 71 758 57 41, sekretariat.wroclaw@rdos.gov.pl, wroclaw.rdos.gov.pl

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

- 1) Obszary Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 i Ostoja nad Baryczą PLH020041 z wyłączeniem powierzchni rezerwatu przyrody „Stawy Milickie”;
- 2) Obszary Natura 2000 Torfowiska Gór Izerskich PLH020047 i Góry Izerskie PLB020009 z wyłączeniem powierzchni Nadleśnictwa Szklarska Poręba (RDLP Wrocław) oraz powierzchni rezerwatu przyrody „Torfowiska Doliny Izery”;
- 3) Obszar Natura 2000 Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 z wyłączeniem powierzchni Nadleśnictwa Wymiarki (RDLP Zielona Góra).

Przedmiot zamówienia podzielony jest na 7 zadań częściowych:

- 1) N1 - opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Dolina Baryczy PLB020001 i Ostoja nad Baryczą PLH020041;
- 2) N2 - opracowanie projektów planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Gór i Pogórza Izerskiego PLH020102;
- 3) N3 - opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Torfowiska Gór Izerskich PLH020047 i Góry Izerskie PLB020009;
- 4) N4 - opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072;
- 5) N5 - opracowanie planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 i Dąbrowy Kliczkowskie PLH020090;
- 6) N6 - opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy PLH020084;
- 7) N7 - opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęgi nad Bystrzycą PLH020103;

II. Zakres opracowania projektów planów zadań ochronnych:

1. Wskazanie osoby, która będzie bezpośrednio koordynowała prace nad projektem Planu, zwaną dalej Koordynatorem projektu Planu i która będzie odpowiedzialna za realizację procesu planistycznego we współpracy z Zamawiającym.

Zadaniem Koordynatora projektu Planu jest prowadzenie całego procesu planistycznego, pozyskiwanie i analizowanie gromadzonych informacji, sukcesywne tworzenie powstającego projektu planu, aż do zestawienia całości projektu planu i jego dokumentacji. Koordynator projektu Planu w szczególności będzie bezpośrednio odpowiedzialny za przygotowanie i terminowe przekazanie Zamawiającemu czynności określonych w ust. 2-7, 9-12, 21, 27, 28, 30, 32 oraz koordynowanie prac określonych w ust. 8, 13-20, 22-26, 29, 31 i ich terminowe przekazanie Zamawiającemu.

Główne zadania Koordynatora projektu Planu:

- 1) zweryfikowanie obszaru objętego projektem Planu;
- 2) opracowanie opisu założeń do sporządzania projektu planu;
- 3) organizacja procesu i komunikacji z różnymi grupami interesu;
- 4) utworzenie, w porozumieniu ze sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, Zespołu Lokalnej Współpracy;
- 5) wykonanie opisu granic obszaru Natura 2000;
- 6) ustalenie przedmiotów ochrony;
- 7) zgromadzenie dostępnych danych o przedmiotach ochrony występujących w Obszarze;
- 8) zebranie i analiza danych zebranych przez ekspertów opracowujących projekt Planu (ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony, identyfikacja i analiza zagrożeń, ustalenie celów działań ochronnych, opisanie działań ochronnych, ustalenie czy konieczne jest opracowanie planu ochrony dla obszaru, ustalenie i opracowanie wskazań do dokumentów planistycznych) i przygotowanie ostatecznej wersji projektu Planu;
- 9) zestawienie potrzeb weryfikacji SDF Obszaru oraz jego granic i przygotowanie ostatecznej wersji granic;

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

- 10) opracowanie treści dokumentacji projektu Planu oraz nanoszenie poprawek i uzupełnień;
  - 11) opracowanie dokumentacji projektu Planu;
  - 12) opracowanie projektu zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia Planu;
  - 13) stały kontakt z Zamawiającym i przekazywanie mu poszczególnych etapów realizacji umowy.
2. Przygotowanie harmonogramu prac nad Planem zgodnie z metodami i trybem określonym w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.)* zwanym dalej „*Rozporządzeniem*”;
  3. Przekazywanie sprawozdań z postępu prac;
  4. Zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji, w tym materiałów niepublikowanych i opracowań publikowanych o obszarze Natura 2000 (zwanym dalej Obszarem) i o przedmiotach ochrony Obszaru przydatnych do opracowania projektu Planu, opracowań wymienionych w Standardowym Formularzu Danych Obszaru, informacji uzyskanych podczas spotkań dyskusyjnych (warsztatów) Zespołu Lokalnej Współpracy, (zwanym dalej spotkań ZLW) materiałów będących w zasobach Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w Poznaniu i w Gorzowie Wielkopolskim - zgodnie z zakresem określonym w § 3 pkt 2 ust. a) *Rozporządzenia*;
  5. Zebranie materiałów i danych z zakresu kartografii i geodezji przydatnych do opracowania projektu Planu. Zamawiający posiada m.in. podkłady map: ortofotomapa i v-map oraz dane i materiały, które udostępni bezpłatnie Wykonawcy w celu opracowania projektu Planu - zestawienie materiałów i danych zawarto w rozdziale XX;
  6. Ustalenie terenu objętego projektem Planu (wymóg § 2 pkt 1 i § 4 pkt 1 *Rozporządzenia*) wraz z opisem granic (numeryczny wektor granic GIS), to jest: stwierdzenie czy zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 *ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.)* do nieobejmowania części Obszaru projektem Planu i zaznaczenie na mapie Obszaru terenu objętego Planem. W przypadku zadań N1 i N3 należy uwzględnić w dokumentacji projektu Planu dokumentację planów ochrony rezerwatów przyrody;
  7. Ustalenie przedmiotów ochrony Obszaru (populacji gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych) objętych projektem Planu i na tej podstawie opracowanie wyszczególnienia przedmiotów ochrony na potrzeby wykonania ekspertyz przyrodniczych oraz do opisu założeń do sporządzania projektu Planu (wymóg § 2 pkt 1, § 4 pkt 2,3 *Rozporządzenia*);
  8. Wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, bezkręgowców, ssaków (bez nietoperzy), nietoperzy, ptaków, płazów, gadów i ryb oraz ich siedlisk zgodnie z zakresem określonym w tabeli w cz. IV pkt 2 Opisu Przedmiotu Zamówienia, zwanego dalej „OPZ” oraz ewentualnie innych siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt wymienionych w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713)* - które zgodnie z ww. rozporządzeniem wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 - zwanym dalej *Rozporządzeniem ws. siedlisk przyrodniczych i gatunków* oraz ptaków z załącznika I *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/EC z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L. z 2010 r. Nr 20, str. 7 ze zm.)*, zwaną dalej *Dyrektywą Rady 2009/147/WE* - niewymienionych w SDF-ach, a zidentyfikowanych w trakcie prac terenowych;
  9. Sformułowanie założeń do sporządzania projektu Planu, w którym znajdzie się:
    - a) zwięzły opis Obszaru w języku niespecjalistycznym, bez uogólnień oraz języka naukowego;
    - b) wyszczególnienie przedmiotów ochrony obszaru, z zastrzeżeniem, że ich lista może ulec weryfikacji w toku prac;
    - c) wskazanie, jakie części Obszaru nie są objęte projektem Planu i dlaczego;
    - d) krótkie wyjaśnienie, czym jest projekt Planu, jaką ma podstawę prawną, jakie

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

- ma cele, w jaki sposób będzie powstawał i jakie będzie wywoływał skutki;
- e) zapowiedź o planowanych spotkaniach dyskusyjnych (warsztatach) z udziałem przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono Obszar;
  - f) standardowa informacja, że za pomocą publicznie dostępnych, wskazanych przez Zamawiającego kanałów, będzie można zapoznawać się z bieżącym stanem prac nad projektem Planu i zgłaszać uwagi i wnioski podczas całego procesu planistycznego;
10. Identyfikację zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla ochrony których wyznaczono Obszar, a także innych stron związanych z Obszarem (zwanymi dalej Stronami Zainteresowanymi); organizacja procesu komunikacji ze Stronami Zainteresowanymi; utworzenie ZLW; Wykonawca z Zamawiającym przygotowuje harmonogram spotkań ZLW;
  11. Korespondencja pocztowa: Przygotowywanie zaproszeń na spotkania ZLW, udzielanie odpowiedzi na zgłaszane wnioski i uwagi w trakcie prac nad projektem Planu. Przekazywanie Zamawiającemu przygotowanych do wysyłki listów i kopert w terminie umożliwiającym terminowe dostarczenie korespondencji adresatom. Zaadresowanie kopert leży po stronie Zamawiającego. Wykonawca przekaże Zamawiającemu listę osób i podmiotów wchodzących w skład ZLW wraz z ich adresami do korespondencji;
  12. Sporządzanie ogólnego opisu Obszaru (położenie administracyjne, geograficzne, wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej, geobotanicznej, zoogeograficznej, główne typy gleb, warunki klimatyczne, wody powierzchniowe, uwarunkowania społeczne i ekonomiczne oraz istniejące i proponowane formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie Obszaru);
  13. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony (stan rzeczywisty i referencyjny), w tym ustalenie i opis właściwego stanu ochrony na podstawie posiadanej przez Wykonawcę wiedzy merytorycznej, dostępnych opracowań i badań terenowych (wymóg § 3 pkt 3 i § 5 *Rozporządzenia*);
  14. Opis warunków zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony;
  15. Identyfikacja, opis i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz podanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków (wymóg § 3 pkt 4 *Rozporządzenia*);
  16. Ustalenie celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie, na jaki jest sporządzany Plan (wymóg § 3 pkt 5 *Rozporządzenia*);
  17. Ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych (wymóg § 3 pkt 6 *Rozporządzenia*);
  18. Ustalenie monitoringu osiągnięcia celów działań ochronnych (wymóg § 3 pkt 6 lit. a) *Rozporządzenia*);
  19. Wyszczególnienie przedmiotów ochrony do objęcia monitoringiem przyrodniczym ze wskazaniem sposobu, lokalizacji, częstotliwości obserwacji oraz stałej powierzchni kontrolnej;
  20. Sprawdzenie i ewentualna korekta wyznaczonych granic Obszarów oraz opis i uszczegółowienie ich przebiegu, na podstawie granic z ewidencji gruntów i budynków (EGiB) w formie wektorowych warstw informacyjnych zgodnie z metodami i trybem określonym w *Rozporządzeniu*;
  21. Zestawienie rodzajów użytków gruntowych położonych w Obszarze, w szczególności w obrębie przedmiotów ochrony, dla których ochrony Obszar ten został utworzony (z podaniem informacji o strukturze własności i użytkowania tych gruntów oraz o zagospodarowaniu terenu, wraz z określeniem działalności człowieka), z uwzględnieniem danych z ewidencji gruntów (EGiB);
  22. W przypadku obszarów Natura 2000 Torfowiska Gór Izerskich PLH020047 oraz Góry Izerskie PLB020009 należy przeanalizować istniejącą organizację ruchu turystycznego oraz związaną z nim infrastrukturę (trasy turystyczne, biegowe, rowerowe oraz piesze),

przeanalizować jej wpływ na przedmioty ochrony tych Obszarów oraz zaproponować ewentualne zmiany w organizacji ruchu turystycznego uwzględniające ochronę przedmiotów ochrony ww. Obszarów;

23. Przedstawienie na mapach tematycznych:

- a) stanowisk i obszarów występowania siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk będących przedmiotami ochrony w Obszarze,
- b) istniejących i projektowanych form ochrony przyrody,
- c) zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych,
- d) miejsc lub powierzchni przeznaczonych do monitoringu,
- e) działań ochronnych,
- f) ustaleń i wskazań do istniejących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeśli są niezbędne dla utrzymania i odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- g) tras biegowych, rowerowych, pieszych (dotyczy obszarów Natura 2000: Góry Izerskie PLB020009, Torfowiska Gór Izerskich PLH020047),
- h) Wykonawca zobowiązuje się do przedłożenia Zamawiającemu plików ESRI shapefile (*.shp) z ww. danymi w układzie PL-1992.

Mapy sporządzone zostaną na podkładach mapowych udostępnionych przez Zamawiającego; wyniki będą przedstawione zgodnie z wytycznymi zawartymi w *Standardzie wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia informacji o rozmieszczeniu ochrony gatunków, i ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych*, zwanego dalej „*Standardem wektorowych danych przestrzennych*” oraz *Adaptacji Standardu wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia informacji o rozmieszczeniu ochrony gatunków i ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych* (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, 2019), zwanej dalej „*Adaptacją Standardu*”. Stanowiącymi odpowiednio załączniki A i E do Opisu Przedmiotu Zamówienia;

24. Opracowanie dokumentacji projektów Planu w formie elektronicznej zgodnie ze *Standardem wektorowych danych przestrzennych* i *Adaptacją Standardu*. W wypadku opublikowania aktualizacji *Standardu wektorowych danych przestrzennych* lub *Adaptacji Standardu*, Wykonawca jest zobowiązany stosować najnowszą wersję, chyba że Zamawiający wskaże inną wersję;
25. Przeanalizowanie i opisanie istniejących opracowań planistycznych pod kątem ich zgodności z ochroną Obszarów oraz przedstawienie syntezy najważniejszych ustaleń opracowań planistycznych w zestawieniu tabelarycznym;
26. Przygotowanie materiałów graficznych (.jpg, .pdf) oraz map drukowanych dla potrzeb: prowadzenia spotkań ZLW, uzgadniania, negocjacji, weryfikacji Planu; na pierwsze spotkanie dyskusyjne winna być przygotowana mapa w wersji drukowanej z naniesioną granicą Obszaru i granicami administracyjnymi, granicami nadleśnictw, po jednym egzemplarzu w skali 1:50000 dla każdego zadania częściowego; dodatkowo przygotowana zostanie mapa drukowana w skali 1:100000 lub większej dla zadania N1, N3 z naniesionymi granicami obu obszarów oraz mapa drukowana w skali 1:100000 lub większej dla zadania N4 z naniesionymi granicami obu obszarów na tle obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005;
27. Opracowanie wyników badań i analiz, syntez opracowań szczegółowych, w tym:
  - a) zestawienie wyników badań,
  - b) wnioski wynikające z: analizy i opisu istniejących opracowań planistycznych, inwentaryzacji i oceny stanu przedmiotów ochrony, identyfikacji, opisu i oceny istniejących lub potencjalnych zagrożeń, sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków w odniesieniu do dokumentów planistycznych samorządów gminnych, powiatowych, jak i samorządu wojewódzkiego, a w szczególności studiów

- uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- c) ustalenie wskazań do zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych,
  - d) zestawienie miejsc o „szczególnych walorach” zasługujących na szczególne traktowanie;
28. Sformułowanie projektu dokumentacji Planu i projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych, zgodnie z formą, metodami i trybem określonym w *Rozporządzeniu*. Projekt zarządzenia podlegać będzie weryfikacji merytorycznej i prawnej przeprowadzonej przez Zamawiającego. Wykonawca jest zobowiązany do usuwania wad wskazanych w wyniku wprowadzonych zmian, w tym wynikłych ze zmian ww. *rozporządzenia Ministra Środowiska*;
  29. Dokonanie oceny potrzeby opracowania planu ochrony dla części lub całości Obszaru oraz terminu jego sporządzenia uwzględniając konieczność:
    - a) przeprowadzenia inwentaryzacji lub badań przedmiotów ochrony lub,
    - b) zaplanowania ochrony w okresie 20 lat lub,
    - c) unormowania zagadnień wchodzących w zakres planu ochrony, a niemieszczących się w zakresie planu zadań ochronnych lub,
    - d) zmiany granic obszaru lub przedmiotu ochrony;
  30. Przygotowanie materiałów i organizacja procesu uzgadniania, negocjacji i ewentualnej weryfikacji projektu Planu ze Stronami Zainteresowanymi, zwłaszcza z osobami i podmiotami realizującymi działania i wskazania do zmian w dokumentach planistycznych. Wykonawca jest zobowiązany do udziału w tym procesie, stroną uzgadniającą i negocjującą będzie Zamawiający (włącznie z właściwymi miejscowo RDOŚ);
  31. Zaktualizowanie Standardowego Formularza Danych Obszaru (SDF), zaproponowanie ewentualnych zmian granic Obszaru uzasadnione występowaniem przedmiotów ochrony; w przypadku zmiany SDF Wykonawca otrzyma zaktualizowany formularz SDF, który musi uwzględnić w dalszych pracach nad projektem Planu;
  32. Opracowanie bibliografii.

III. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

1. Wykonawca ustali przedmioty ochrony, objęte projektem Planu w granicach Obszaru przyjmując, że wszystkie siedliska przyrodnicze i gatunki z oceną ogólną A, B, C, D ujęte w SDF Obszaru są objęte projektem Planu. W Obszarach siedliskowych bierze się pod uwagę siedliska przyrodnicze, rośliny, zwierzęta (inne niż ptaki) i ich siedliska. W Obszarze ptasim bierze się pod uwagę gatunki ptaków i ich siedliska. Wykaz przedmiotów ochrony objętych projektem Planu należy przedstawić Zamawiającemu do akceptacji. Jeżeli Wykonawca posiada nowsze i udokumentowane dane i informacje inne niż te zawarte w SDF-ie Obszaru w odniesieniu do siedlisk i gatunków, które w Obszarze powinny być przedmiotami ochrony, to należy je uznać za przedmioty objęte ekspertyzą. Za przedmioty ochrony objęte projektem Planu należy uznać również inne niż wykazane w SDF siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt wymienione w rozporządzeniu ws. siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt oraz Dyrektywie Rady 2009/147/WE, stwierdzone na podstawie prac terenowych, które zgodnie z ww. rozporządzeniem wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000. Dotyczy to siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, których występowanie jest znane ekspertom na podstawie aktualnej wiedzy lub ich występowanie zostanie stwierdzone w trakcie prowadzonych prac terenowych.
2. Ustalając przedmioty ochrony Obszaru, będącego przedmiotem zamówienia, należy uwzględnić sąsiedztwo innych obszarów Natura 2000 i w razie potrzeby zidentyfikować związki funkcjonalne ich przedmiotów ochrony z terenem objętym ekspertyzą w celu

zapewnienia spójności sieci Natura 2000. Dla Obszarów pokrywających się (OSO i SOO) należy uwzględnić priorytety ochrony, tak aby wykluczyć w dalszych pracach możliwość konfliktu celów ochrony między tymi Obszarami, w tym celu należy przeanalizować istniejącą dokumentację planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000, których granice częściowo pokrywają się. Dotyczy to Obszarów:

- a) Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072, Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086 i Dąbrowy Kliczkowskie PLH020090, które pokrywają się z obszarem Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005, posiadającym plan zadań ochronnych (*zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005 (Dz. U. Woj. Doln. Z 2014 r. poz. 2445)*);
  - b) Torfowiska Gór Izerskich PLH020047 i Góry Izerskie PLH020009;
  - c) Dolina Baryczy PLB020001 i Ostoja nad Baryczą PLH020041.
3. W przypadku konfliktu przedmiotów ochrony Obszarów (zadanie N1, N3, N4, N5), wspólnie z Zamawiającym, należy przeanalizować przedmioty ochrony i wyznaczyć te, które są priorytetami w Obszarze. Plan będzie się odnosił do tak ustalonej listy przedmiotów ochrony i priorytetów.
  4. Podczas prac nad projektem Planu, Wykonawca rozważy, czy istnieje konieczność wskazania kluczowych siedlisk i gatunków, decydujących o wyznaczeniu danego Obszaru, tak aby:
    - a) szczególnie starannie zaplanować ich ochronę;
    - b) rozstrzygać na ich rzecz konflikty między celami ich ochrony a celami ochrony innych przedmiotów ochrony.
  5. Wykonawca ustali przedmioty ochrony na Szablonie projektu dokumentacji Planu (pkt 1.5 z ppkt Szablону), który stanowi załącznik D.
  6. Wykonawca opracuje i prześle Zamawiającemu wyszczególnienie przedmiotów ochrony Obszaru, z zastrzeżeniem, że ich lista może ulec weryfikacji w toku prac.
  7. Wykonawca w efekcie weryfikacji informacji o przedmiotach ochrony w Obszarze przedstawi do akceptacji Zamawiającemu zaktualizowaną listę przedmiotów ochrony wraz ze wskazaniem oraz uzasadnieniem, które przedmioty ochrony będą brane pod uwagę w dalszym toku prac nad projektem Planu, a które wymagają gruntownych badań, wykraczających poza możliwości prac na projektem Planu. Należy wskazać, czy w takim przypadku zachodzi przesłanka, o której mowa w § 3 pkt 8 *Rozporządzenia*.
  8. Wyłączenie pewnych przedmiotów ochrony jest możliwe w trakcie prac nad projektem Planu po uzyskaniu nowych informacji i danych naukowych o siedliskach i gatunkach sklasyfikowanych jako A, B i C, które potwierdzą, że popełniono błąd w SDF w zakresie identyfikacji przedmiotów ochrony i ich oceny albo nastąpił zanik gatunku lub siedliska w wyniku procesów naturalnych niewynikających z faktu niepodejmowania działań ochronnych po 1 maja 2004 r.

IV. Organizacja i zakres prac terenowych

1. Wykonawca w porozumieniu z Zamawiającym uszczegółowi zakres prac terenowych i wykona te prace w terminie umożliwiającym przeprowadzenie spotkań dyskusyjnych (warsztatów) w toku prac nad sporządzaniem projektu Planu.
2. Zamawiający wymaga, aby zostały przeprowadzone niżej wymienione prace terenowe dotyczące przedmiotów ochrony w Obszarze:

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Zadanie		Wymagany zakres prac terenowych						
		Botanika w tym fitosocjologia	Chiropterologia	Teriologia bez nietoperzy	Ornitologia	Herpetologia	Ichtiologia	Entomologia
N1	Ostoja nad Baryczą PLH020041	X	X	X		X	X	X
	Dolina Baryczy PLB020001				X			
N2	Łąki Gór i Pogórza Izerskiego PLH020102	X	X	X				X
N3	Torfowiska Gór Izerskich PLH020047	X	X	X				
	Góry Izerskie PLB020009				X			
N4	Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072	X	X	X		X	X	X
N5	Pieńska Dolina Nisy Łużyckiej PLH020086	X	X	X		X		X
	Dąbrowy Kliczkowskie PLH020090	X		X				X
N6	Dolina Dolnej Baryczy PLH020084	X	X	X		X	X	X
N7	Łęgi nad Bystrzycą PLH020103	X	X	X		X	X	X

X - w zakresie koniecznym dla rozpoznania zagrożeń przy określaniu celów i działań ochronnych

- Wykonawca może dokonać weryfikacji zakresu prac terenowych na podstawie wyników prac nad opracowaniem projektu Planu w uzgodnieniu z Zamawiającym.
- Zamawiający nie przewiduje możliwości zakupu wyników badań od Wykonawcy i innych podmiotów opracowanych przed dniem podpisania Umowy.
- Wykonawca będzie przestrzegał założeń ogólnej metodyki prac terenowych mających na celu uzupełnienie wiedzy o występowaniu siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz stanu ich ochrony, które zostały opisane w Wytocznych wskazanych przez Zamawiającego.
- Wykonawca przedstawi wyniki inwentaryzacji terenowej w formie raportu - elementy raportu zawarte są w cz. XVI, pkt 11.
- Wszyscy eksperci dokumentują swoje prace w terenie za pomocą urządzeń GPS, znacząc trasy przejść śladem aktywnym, a wyniki pomiarów za pomocą punktów nawigacyjnych (waypointów). Na wezwanie Zamawiającego Wykonawca przekaże mu dokumentację pracy ekspertów (lub wskazanego eksperta), stanowiącą potwierdzenie wykonania prac w terenie. Dokumentację należy przekazać w formie plików *.gpx lub innych zamiennych, których odczyt jest możliwy za pomocą programu QGis lub MapSource wraz z informacją kogo i czego dane dotyczą. Wraz ww. plikiem Wykonawca przestawi wypełnioną kartę obserwacji gatunku lub własne notatki z terenu (w zależności od stopnia zaawansowania prac). Brak w/w danych będzie traktowany jako brak badań terenowych danego zagadnienia, odbiór prac tej części zamówienia będzie w takiej sytuacji niemożliwy.

V. Specjaliści niezbędni do realizacji przedmiotu zamówienia po stronie Wykonawcy

W tabeli zaznaczono znakiem X minimalny zakres merytoryczny niezbędny do prac w poszczególnych obszarach. Wykonawca realizuje w całości zakres merytoryczny dla danego Obszaru we wszystkich niezbędnych specjalnościach.

Zadanie	Minimalny zakres merytoryczny						
	Botanika w tym fitosocjologia	Chiropterologia	Teriologia bez nietoperzy	Ornitologia	Herpetologia	Ichtiologia	Entomologia
N1	X	X	X	X	X	X	X
N2	X	X	X				X
N3	X	X	X	X			
N4	X	X	X		X	X	X
N5	X	X	X		X		X
N6	X	X	X		X	X	X
N7	X	X	X		X	X	X

VI. Inwentaryzacja przyrodnicza

Wykonawca zobowiązany jest sporządzić ogólny opis terenów objętych Planem oraz terenów przyległych pod kątem zagospodarowania Obszaru, w tym m.in. występowanie zabudowy i jej typ; szlaki komunikacyjne, występowanie terenów podmokłych, wysięków, lasów; rodzaj gruntu (pola uprawne, ugory) w sposób umożliwiający uzupełnienie informacji o szacie roślinnej Obszaru i formach jego zagospodarowania, służące identyfikacji zagrożeń i wypracowaniu zasad jego ochrony.

Wykonawca zobowiązany jest przeanalizować 100% powierzchni obszaru objętego Planem pod kątem występowania i potencjalnych miejsc występowania siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin oraz zwierząt na podstawie istniejących danych i wiedzy eksperta, a następnie do inwentaryzacji terenowej wskazać taką liczbę stanowisk kontrolnych obejmujących charakterystyczne dla tego obszaru miejsca występowania siedlisk przyrodniczych lub/oraz gatunków roślin i zwierząt, która pozwoli na przeprowadzanie rzetelnych badań, wykluczających konieczność wskazywania w projekcie planu zadań ochronnych uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony. Wykaz wybranych powierzchni przez ekspertów zostanie przedłożony do akceptacji Zamawiającego.

Inwentaryzację przyrodniczą należy przeprowadzić w latach 2020 – 2021. Terminy wykonania inwentaryzacji w 2021 r. uzależnione będą od terminów wskazanych w umowie dla poszczególnych obszarów Natura 2000.

Wykonawca przedstawi wyniki inwentaryzacji w Szablony projektu dokumentacji Planu (pkt 2.6 z ppkt Szablony), który stanowi załącznik D oraz przedstawi raport z inwentaryzacji przyrodniczej (cz. XVI pkt 11).

Zamawiający dysponuje dronem przeznaczonym do prac w terenie w ramach projektu „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”. W przypadku miejsc trudnodostępnych, po wcześniejszym ustaleniu z Zamawiającym dostępności drona, operatora oraz zasadności jego wykorzystania, istnieje możliwość jego nieodpłatnego wykorzystania.

Wykonawca przedłoży metodykę prac terenowych do akceptacji Zamawiającego przed rozpoczęciem prac terenowych.

Obszary objęte przedmiotem zamówienia zostały przedstawione w załączniku C.

A. Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin wymienionych w Rozporządzeniu ws. siedlisk przyrodniczych i gatunków

Inwentaryzacja obejmuje siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin wymienione w *Rozporządzeniu ws. siedlisk przyrodniczych i gatunków*, stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (SDF ocena A, B, C), siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin z oceną D oraz pozostałe siedliska przyrodnicze i gatunki roślin wymienione w tym *Rozporządzeniu*, które zgodnie z ww. rozporządzeniem wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, stwierdzone w trakcie inwentaryzacji, a nie wymienione w SDF. Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin powinna być sporządzona w oparciu o metodykę zawartą w przewodnikach metodycznych do monitoringu siedlisk przyrodniczych wydanych przez GIOŚ i zamieszczonych na stronie <http://siedliska.gios.gov.pl/pl/publikacje/przewodniki-metodyczne>. W obrębie ekosystemów łąkowych transekty należy zakładać w płatach niewykoszonych w danym roku. Inwentaryzację siedlisk przyrodniczych należy połączyć z inwentaryzacją gatunków roślin i kartować je łącznie. Wcześniejsze dane mogą posłużyć wyłącznie do weryfikacji, natomiast nie mogą służyć jako uzasadnienie do rezygnacji z badań nad danym gatunkiem lub siedliskiem przyrodniczym. Prace inwentaryzacyjne w terenie należy wykonywać w okresie wegetacyjnym (kwiecień-wrzesień).

Wykonawca wykona zdjęcia fitosocjologiczne w każdym płacie siedlisk, w następującym zakresie: w przypadku płatów siedliska o powierzchni powyżej 5 ha wymagane jest wykonanie co najmniej 2 zdjęć fitosocjologicznych, w przypadku płatów siedliska o powierzchni poniżej 5 ha wymagane jest wykonanie co najmniej 1 zdjęcia fitosocjologicznego.

W przypadku obszaru Ostoja nad Baryczą PLH020041 Wykonawca wykorzysta zdjęcia fitosocjologiczne z terenu Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy”, dla których prowadzone były badania fitosocjologiczne. Zdjęcia fitosocjologiczne zawarte są w opracowaniu pn. „*Opracowanie fitosocjologiczne dla leśnego kompleksu promocyjnego - Lasy Doliny Baryczy*” (BULiGL; 2015), które zostanie udostępnione Wykonawcy.

Dla tej części Obszaru, która nie pokrywa się z terenem Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy” Wykonawca wykona zdjęcia fitosocjologiczne w każdym płacie siedlisk, w podanym wyżej zakresie.

W przypadku obszaru Torfowiska Gór Izerskich PLH020047 Wykonawca wykorzysta zdjęcia fitosocjologiczne z terenu Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Sudety Zachodnie”, dla których prowadzone były badania fitosocjologiczne. Zdjęcia fitosocjologiczne zawarte są w opracowaniu pn. „*Opracowanie fitosocjologiczne dla leśnego kompleksu promocyjnego – Sudety Zachodnie*” (BULiGL; 2014), które zostanie udostępnione Wykonawcy. Dla tej części Obszaru, która nie pokrywa się z terenem Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Sudety Zachodnie” Wykonawca wykona zdjęcia fitosocjologiczne w każdym płacie siedlisk, w podanym wyżej zakresie.

Istniejące materiały i opracowanie mogą posłużyć do weryfikacji danych, jednak nie mogą całkowicie zwalniać z prowadzenia badań w terenie.

W przypadku obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 badaniami należy objąć dodatkowo gatunek rośliny jakim jest koleantus delikatny *Coleanthus subtilis*, który obecnie nie jest włączony do listy przedmiotów ochrony Obszaru.

B. Inwentaryzacja gatunków zwierząt wymienionych w Rozporządzeniu ws. siedlisk przyrodniczych i gatunków:

Inwentaryzacja gatunków zwierząt obejmuje gatunki zwierząt wymienione w *Rozporządzeniu ws. siedlisk przyrodniczych i gatunków* stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (SDF ocena A, B, C), gatunki z oceną D oraz pozostałe gatunki wymienione

w ww. *Rozporządzeniu* stwierdzone w trakcie inwentaryzacji, a nie wymienione w SDF, które zgodnie z ww. rozporządzeniem wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000. Prace inwentaryzacyjne obejmują w zależności od obszaru:

- chiropterofaunę,
- teriofaunę,
- herpetofaunę,
- ichtiofaunę,
- entomofaunę.

Inwentaryzacja gatunków zwierząt powinna być sporządzona w oparciu o metodykę zawartą w przewodnikach metodycznych do monitoringu gatunków zwierząt wydanych przez GIOŚ i zamieszczonych na stronie <http://siedliska.gios.gov.pl/pl/publikacje/przewodniki-metodyczne>.

1. **Chiropterofauna:** Inwentaryzację należy przeprowadzić w latach 2020 – 2021. Zadaniem chiropterologa w sezonie zimowym będzie zinwentaryzowanie schronień zimowych i zebranie informacji o zimujących tam gatunkach (ich liczebności i składzie gatunkowym). W okresie rozrodczym nietoperzy należy zinwentaryzować kolonie rozrodcze nietoperzy. Należy przeprowadzić inwentaryzację w oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. W ramach inwentaryzacji, oprócz oceny stanu ochrony zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, należy również przeprowadzić badania dotyczące okresów aktywności nietoperzy, wskazując m.in. lokalizacje kolonii/kryjówek letnich, ważnych miejsc rojenia, szlaków migracyjnych, terenów żerowiskowych. W obszarach Natura 2000, w których zastosowanie metodyki PMŚ GIOŚ nie będzie zasadne, Wykonawca winien zaproponować metodykę ekspercką inwentaryzacji chiropterofauny, uwzględniającą nasłuchy detektorowe i poszukiwanie schronień nietoperzy, kolonii/kryjówek letnich, ważnych miejsc rojenia, szlaków migracyjnych, terenów żerowiskowych, a ocena stanu ochrony powinna być zgodna z metodyką PMŚ GIOŚ. Inwentaryzację należy wykonać w wytypowanych miejscach przez eksperta chiropterologa, które wg eksperta spełniają wymagania występowania gatunków chiropterofauny.
2. **Entomofauna:** Inwentaryzację należy przeprowadzić w latach 2020 – 2021. Badania należy przeprowadzić w okresie od kwietnia do września. Wyniki prac inwentaryzacyjnych mają dostarczyć informacji, oprócz danych wymaganych metodyką PMŚ GIOŚ, również m.in. o rozmieszczeniu stanowisk, siedliskach, liczebności, dostępności roślin żywicielskich. Inwentaryzację należy wykonać w wytypowanych miejscach przez eksperta entomologa, które wg eksperta spełniają wymagania występowania gatunków entomofauny.
W przypadku obszaru Natura 2000 Ostoja nad Baryczą PLH020041 badaniami należy objąć dodatkowo gatunek chrząszcza jakim jest zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*, który obecnie nie jest włączony do listy przedmiotów ochrony Obszaru.
3. **Herpetofauna:** Inwentaryzację należy przeprowadzić w latach 2020 – 2021. Badania należy przeprowadzić w okresie rozrodu. Celem badań jest m.in. uzyskanie danych, oprócz danych wymaganych metodyką PMŚ GIOŚ, pozwalających również na oszacowaniu liczebności populacji oraz wskazanie obszarów kluczowych do ich zachowania. Inwentaryzację należy wykonać w stałych zbiornikach, wytypowanych przez eksperta herpetologa, które wg eksperta spełniają wymagania siedliskowe występowania gatunków płazów. W przypadku wykrycia efemerycznych zbiorników w czasie prowadzenia badań terenowych należy je również wykazać.
4. **Ichtiofauna:** Inwentaryzację należy przeprowadzić w latach 2020 – 2021. Badania należy przeprowadzić w okresie letnio-jesiennym. Inwentaryzacja powinna dostarczyć informacji, oprócz danych wymaganych metodyką PMŚ GIOŚ również m.in. o rozmieszczeniu poszczególnych gatunków, liczebności, strukturze wiekowej, preferowanych siedliskach. Inwentaryzację należy wykonać w powierzchniowych

wodach płynących, wytypowanych przez eksperta ichtiologa, które wg eksperta spełniają wymagania występowania gatunków ryb i minogów.

5. **Teriofauna** (bez chiropterofauny): Inwentaryzację należy przeprowadzić w latach 2020 – 2021. Okresy badań należy dostosować do biologii i ekologii gatunku (zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ). Inwentaryzacja powinna dostarczyć informacji, oprócz danych wymaganych metodyką PMŚ GIOŚ, również m.in. o liczebności i rozmieszczeniu gatunków w Obszarze, stanie i charakterze siedliska (rodzaj cieków, zasobność pokarmowa siedliska, dynamika siedliska, zdolność do odtwarzania się środowiska, rodzaju schronienia itp.), najistotniejszych siedliskach, miejscach przekraczania barier antropogenicznych. Inwentaryzację należy wykonać w wytypowanych miejscach przez eksperta teriologa, które wg eksperta spełniają wymagania występowania gatunków teriofauny.

Wcześniejsze dane mogą posłużyć wyłącznie do weryfikacji, natomiast nie mogą służyć jako uzasadnienie do rezygnacji z badań nad danym gatunkiem lub grupą.

C. Inwentaryzacja gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE

Przedmiotem inwentaryzacji są gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE stanowiące przedmioty ochrony Obszarów Dolina Baryczy PLB020001 i Góry Izerskie PLB02009 (SDF ocena A, B, C), gatunki z oceną D oraz inne gatunki z załącznika I Dyrektywy Rady 2009/147/WE stwierdzone w trakcie inwentaryzacji, a nie wymienione w SDF, które zgodnie z ww. rozporządzeniem wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000. Inwentaryzację należy przeprowadzić w latach 2020 – 2021. Badania należy przeprowadzić z uwzględnieniem wszystkich okresów fenologicznych ważnych dla gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w tych Obszarach. Inwentaryzacja gatunków ptaków powinna być sporządzona w oparciu o metodykę zawartą w przewodniku metodycznym do monitoringu ptaków lęgowych wydanych przez PMŚ GIOŚ oraz o powszechnie stosowaną metodykę ekspercką (transektową, kartograficzną), zaakceptowaną przez Zamawiającego. Inwentaryzację należy wykonać w wytypowanych miejscach przez eksperta ornitologa, które wg eksperta spełniają wymagania występowania gatunków ornitofauny.

VII. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony

1. Uzupełnienie zebranych informacji o przedmiotach ochrony jest dokonywane w toku całego procesu planistycznego, zwłaszcza podczas pierwszego spotkania ZLW.
2. Wykonawca powinien dążyć do identyfikacji, pozyskania i zestawienia wszystkich dostępnych źródeł informacji o występowaniu przedmiotów ochrony, ich stanie, zagrożeniach, wymogach i możliwości ochrony, wraz z ich zaznaczeniem na mapach.
3. Wykonawca w toku prac z ZLW zweryfikuje uzyskane informacje o przedmiotach ochrony, oceniając ich aktualność, wiarygodność i kompletność oraz określi (uszczegółowi) potrzebę wykonania, w ramach zlecenia, niezbędnych prac terenowych weryfikujących i uzupełniających tę wiedzę.
4. W przypadku, gdy w trakcie prac terenowych nie zostanie potwierdzone występowanie danego siedliska przyrodniczego lub gatunku i wykazany zostanie brak siedlisk przyrodniczych, gatunków i brak siedlisk tych gatunków w granicach Obszaru, Wykonawca zaproponuje wykreślenie gatunku/siedliska przyrodniczego z listy przedmiotów ochrony w SDF-ie Obszaru. Wykonawca przedłoży uzasadnienie merytoryczne możliwych powodów zaistnienia takiej sytuacji (przyczyna naturalna/antropogeniczna), biorąc pod uwagę teren Obszaru objętego Planem. W przypadku stwierdzenia zaniku siedliska przyrodniczego lub gatunku rośliny z przyczyn antropogenicznych należy rozważyć i zaproponować ewentualne działania odtwarzające. Analogicznie, w przypadku stwierdzenia występowania w granicach Obszaru innych - niewymienionych w SDF-ie Obszaru - siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt wymienionych w *Rozporządzeniu ws. siedlisk przyrodniczych i gatunków* oraz w *Dyrektywie Rady*

- 2009/147/WE, należy dokonać analizy czy siedlisko przyrodnicze i populacja danego gatunku spełnia kryteria uznania go za przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 - jeśli tak, winny zostać one poddane ocenie tak samo jak przedmioty ochrony wymienione w SDF-ie Obszaru;
5. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony jest dokonywana przez Wykonawcę, z uwzględnieniem opinii osób zaproszonych do pracy w ZLW.
  6. Ocenę stanu ochrony wykonuje się na podstawie zgromadzonych danych i informacji o konkretnych płatach siedliska oraz stanowiskach gatunków, jak i wyników wizji terenowych, które weryfikują i uzupełniają posiadaną wiedzę.
  7. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony (stan rzeczywisty i referencyjny) opiera się na parametrach i skali określonej w załączniku do *Rozporządzenia*, w której „FV” oznacza stan właściwy, „U1” - niezadowolający, „U2” - zły.
  8. W ramach oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony należy dokonać oceny stanu rzeczywistego i stanu referencyjnego.
  9. Za referencyjny stan ochrony uważa się taki stan ochrony, jaki jest obecnie możliwy do osiągnięcia w obszarze Natura 2000, w danych uwarunkowaniach społeczno-gospodarczo-przyrodniczych. Referencyjny stan ochrony zasobów gatunków/siedlisk występujących w Obszarze powinien być wyrażony kryteriami i wskaźnikami przyjętymi dla danego gatunku/typu siedliska (PMŚ GIOŚ).
  10. Podstawą oceny parametrów siedliska przyrodniczego (powierzchnia siedliska, struktura i funkcja, perspektywa ochrony) oraz gatunku innego niż ptaki (stan populacji, stan siedliska i perspektywa ochrony/zachowania) są odrębne zestawy wskaźników opracowane dla poszczególnych gatunków i typów siedlisk, przyjęte na podstawie wiedzy naukowej do celów monitoringu. Zestawy wskaźników dla części siedlisk i gatunków wraz z zasadami ich interpretacji są dostępne na stronie internetowej GIOŚ (<http://siedliska.gios.gov.pl/pl/publikacje/przewodniki-metodyczne>).
  11. Parametr „szansa zachowania/perspektywa ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku rośliny lub gatunku zwierzęcia” należy ocenić, biorąc w szczególności pod uwagę istniejące trendy i zjawiska (np. trendy zmian zagospodarowania przestrzennego), a także istniejące plany i programy oraz wyniki raportów o stanie zachowania typów siedlisk przyrodniczych, oraz gatunków roślin i zwierząt na poziomie kraju, przekazane Komisji Europejskiej, dostępne na stronie internetowej GIOŚ (<http://siedliska.gios.gov.pl/pl/projekt-raportow-doke/projekt-raportow/2007-2012>).
  12. Oceny stanu ochrony gatunków ptaków Wykonawca dokona poprzez zaakceptowaną przez Zamawiającego waloryzację wskaźników. Oceny stanu ochrony gatunków ptaków Wykonawca dokona bazując również na publikacji pn. „Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000” (Opracowanie zbiorowe pod redakcją Doroty Zawadzkiej i in.; GDOŚ) <https://natura2000.gdos.gov.pl/files/artykuly/42676/Publikacja.pdf>.
  13. W przypadku gdy Zamawiający nie dysponuje zestawem wskaźników (wg PMŚ GIOŚ) dla określonych przedmiotów ochrony objętych projektem Planu, Wykonawca zaproponuje eksperckie brzmienie brakujących wskaźników, które przedłoży do akceptacji Zamawiającemu. Z chwilą, gdy GIOŚ opracuje brakujące wskaźniki, Wykonawca zaktualizuje oceny parametru siedliska przyrodniczego (powierzchnia siedliska, struktura i funkcja, perspektywa ochrony) oraz gatunku (stan populacji, stan siedliska i perspektywa ochrony/zachowania) na podstawie tych wskaźników i dokona stosownych aktualizacji w projekcie Planu.
  14. Wykonawca opracuje oceny stanu gatunków lub siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w Obszarze, zgodnie z przyjętą skalą oraz ogólną oceną danego gatunku i typu siedliska na poziomie Obszaru, na podstawie rozkładu ocen na poszczególnych stanowiskach.

VIII. Identyfikacja, opis i ocena istniejących lub potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych

1. Wykonawca ustali listę zagrożeń, a następnie określi ich charakter oraz wpływ na przedmioty ochrony, dokonując powiązania relacji przyczynowo - skutkowych ze wskaźnikami decydującymi o stanie ochrony siedliska bądź gatunku.
2. Wykonawca dokona identyfikacji, opisu i oceny zagrożeń na Szablonie projektu dokumentacji Planu (pkt 4 Szablону), który stanowi załącznik D.
3. Zagrożenia należy ustalić poprzez podanie kodu zagrożenia i jego nazwy, zgodnie z Instrukcją wypełniania SDF wraz z załącznikami, która stanowi załącznik B.
4. W przypadku obszarów Torfowiska Gór Izerskich PLH020047 oraz Góry Izerskie PLB020009 należy uwzględnić również możliwy konflikt przebiegu tras pieszych, biegowych i rowerowych z przedmiotami ochrony Obszarów.

IX. Ustalenie celów działań ochronnych

1. Cele działań ochronnych powinny być ustalone w trakcie spotkań ZLW z uwzględnieniem opinii innych grup interesu, w sposób realistyczny i zrozumiały dla niespecjalistów.
2. Wykonawca, przystępując do ustalenia celów działań ochronnych, określi 10-letnią „wizję” optymalnego stanu przedmiotów ochrony danego obszaru Natura 2000, która powinna uwzględniać parametry „właściwego (referencyjnego) stanu ochrony”, w tym:
  - a) liczebność gatunku lub powierzchnia siedliska w obszarze nie ulegnie zmniejszeniu, a w przypadkach, jeśli jest to możliwe, nawet zostanie zwiększona;
  - b) zachowanie lub odtworzenie podstawowych cech ekologicznych siedliska przyrodniczego lub gatunku;
  - c) zapewnienie określonej formy użytkowania gospodarczego w przypadku siedlisk półnaturalnych (np. łąkowych i pastwiskowych);
  - d) zachowanie różnorodności biologicznej związanej z danym typem siedliska, w tym: gatunki typowe, rzadkie, chronione, specyficzne dla tego typu siedliska;
  - e) zachowanie lub odtworzenie kluczowych elementów struktury ekosystemów (np. udział starych drzewostanów i martwych drzew w lasach);
  - f) utrzymanie we właściwym stanie siedliska warunkujące realizację cyklu życiowego gatunku chronionego w Obszarze.
3. Podczas ustalania celów działań ochronnych dla Obszaru objętego projektem Planu Wykonawca powinien kierować się:
  - a) koniecznością utrzymania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, jeżeli ten stan został oceniony jako niewłaściwy lub zły podjęcie działań zmierzających do uzyskania „stanu właściwego (referencyjnego)”;
  - b) możliwością osiągnięcia celów w okresie działania Planu (10 lat);
  - c) istniejącymi i potencjalnymi uwarunkowaniami (w tym społecznymi i gospodarczymi) oraz ograniczeniami (w tym: technicznymi, finansowymi, organizacyjnymi, wynikającymi z braku wiedzy);
  - d) logiką planowania, tj. cele operacyjne (szczegółowe) powinny zbliżać do osiągnięcia celu strategicznego (głównego), a także powinny prowadzić do zmniejszenia lub wyeliminowania zagrożeń;
  - e) możliwością monitorowania i weryfikacji osiągania celów;
  - f) istniejącymi konfliktami celów ochrony w Obszarze pokrywającym się z opracowanym Obszarem - SOO i OSO, cele ochrony nie powinny stwarzać zagrożenia dla przedmiotów ochrony w pokrywającym się Obszarze.
4. Przy ustalaniu celów działań ochronnych dla zadania N4, N5 należy wziąć pod uwagę zapisy planu zadań ochronnych dla obszaru Bory Dolnośląskie PLB020005 zgodnie z *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005 (Dz. U. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 2445).*

X. Wykaz działań ochronnych

1. Wykonawca określi odpowiednie działania ochronne w odniesieniu do przyjętych celów działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony, które mogą dotyczyć między innymi:
  - a) wykonania określonych, jednorazowych bądź powtarzalnych, zadań ochrony czynnej, jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w Obszarze został oceniony jako niezadowolający lub zły;
  - b) wdrożenia zmian w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków, jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w Obszarze został oceniony jako niezadowolający lub zły;
  - c) utrzymania określonych metod gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków, jeżeli obecny stan przedmiotów ochrony w Obszarze został oceniony jako właściwy.
2. Wykonawca określi działania ochronne, które:
  - a) muszą być indywidualnie zaprojektowane i dostosowane do każdego płatu siedliska przyrodniczego i siedliska gatunku, jeśli wynika to ze specyfiki i zróżnicowania płatów (przypisanego do działek ewidencyjnych);
  - b) stworzą standardowy pakiet działań ochronnych, który może być zastosowany do każdego płatu siedliska przyrodniczego i siedliska gatunku, gdy takie działania mogą być powielane i stosowane dla wielu płatów i służą celom ochrony;
  - c) polegają na określeniu ogólnych reguł i procedur gospodarowania (np. ogólnych reguł do stosowania w gospodarce leśnej, rolnej, rybackiej) lub za pomocą mechanizmów o ogólnym zastosowaniu (np. pakietów w ramach PROW).
3. Działania ochronne powinny obejmować również działania w zakresie monitoringu osiągnięcia celów działań ochronnych, w tym w szczególności monitoring odpowiednich parametrów i wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony.
4. Planując działania ochronne, należy określić:
  - a) rodzaj działań ochronnych;
  - b) zakres prac przewidzianych do realizacji działań i w razie potrzeby warunki co do sposobu ich wykonania;
  - c) teren lub miejsca ich realizacji (z podaniem działek ewidencyjnych gruntowych, oddziałów, wydziałów lub w inny sposób określenie miejsca realizacji umożliwiający umiejscowienie realizacji np. poligon);
  - d) termin lub okres oraz częstotliwość ich realizacji;
  - e) podmiot odpowiedzialny za ich wykonanie i monitorowanie;
  - f) szacunkowe koszty ich realizacji;
  - g) techniczne uwarunkowania realizacji działań;
  - h) podmioty, których współdziałanie przy realizacji działań ochronnych jest niezbędne.
5. W przypadku obszarów Natura 2000 Torfowiska Gór Izerskich PLH020047 oraz Góry Izerskie PLB020009 Wykonawca przeanalizuje miejsca udostępnione do celów turystycznych, tj.: zweryfikuje przebieg tras pieszych, biegowych oraz rowerowych z uwzględnieniem siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony tych Obszarów;
6. Wskazując podmiot odpowiedzialny, należy brać pod uwagę:
  - a) sprawującego nadzór nad Obszarem;
  - b) podmioty zobowiązane do współdziałania w ochronie obszaru Natura 2000 (np. podmioty działające w imieniu państwa, organy władzy publicznej);
  - c) podmioty korzystające z rolniczych płatności bezpośrednich ze środków Unii Europejskiej, w zakresie objętym wymogiem wzajemnej zgodności;
  - d) inne podmioty, które są niezbędne do realizacji działania ochronnego.
7. Działania ochronne (fakultatywne i obligatoryjne) powinny być zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu w ramach obowiązującego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, ukierunkowanego na ochronę siedlisk łąkowych, z uwzględnieniem wymogów gatunków występujących na danym siedlisku.

8. Wykonawca określi odpowiednie działania ochronne na Szablonie projektu dokumentacji Planu (pkt 6 Szablonu, z wyłączeniem kolumny Podmiot odpowiedzialny za wykonanie), który stanowi załącznik D.

XI. Monitoring - opis wskazań do monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony i realizacji działań ochronnych

Wykonawca określi sposób prowadzenia monitoringu w zakresie:

1. Wyszczególnienia przedmiotów ochrony do objęcia monitoringiem przyrodniczym;
2. Opisanie metodyki prowadzonych badań (w przypadku braku wskazania w metodyce PMŚ GIOŚ sposobu prowadzenia monitoringu oraz braku wyszczególnienia dla danego gatunku i siedliska przyrodniczego parametrów i wskaźników oceny stanu ochrony, należy zaproponować ekspercki sposób przeprowadzenia badań oraz wskaźniki niezbędne do dokonania oceny stanu zachowania, które należy przedłożyć Zamawiającemu do akceptacji);
3. Wskazania terminów prowadzenia monitoringu;
4. Wskazania i opisanie miejsc lokalizacji stałych wybranych pod kątem reprezentatywności wykonania badań monitoringowych (działki ewidencyjne, wydzielania leśne) wraz z podaniem współrzędnych geograficznych oraz powierzchni siedliska przyrodniczego oraz powierzchni siedlisk gatunków roślin i zwierząt;
5. Zaproponowania wskazań do częstotliwości prowadzenia monitoringu realizacji działań ochronnych;
6. Podania i opisanie wskazań do monitoringu realizacji działań ochronnych na Szablonie projektu dokumentacji Planu (pkt 6 Szablonu), który stanowi załącznik D.

XII. Ustalenie niezbędnych wskazań do studiów i planów

1. Wykonawca przeanalizuje istniejące i projektowane dokumenty planistyczne, zwłaszcza związane z zagospodarowaniem przestrzennym (studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, plany zagospodarowania przestrzennego województwa, zwanych dalej studiami i planami), gospodarowaniem wodami, inne zidentyfikowane strategie, programy, plany i studia dotyczące Obszaru lub mogące mieć na niego wpływ zwłaszcza pod kątem ewentualnego znaczącego negatywnego oddziaływania skutków ich realizacji na przedmiot ochrony i integralność Obszaru z punktu widzenia celów jego ochrony.
2. W przypadku stwierdzenia negatywnych oddziaływań Wykonawca określi:
  - a) wskazania do zmiany tych elementów analizowanych dokumentów, których realizacja naruszy lub stworzy ryzyko naruszenia zapisów w art. 33 *ustawy o ochronie przyrody*;
  - b) wskazania do zmiany tych elementów analizowanych dokumentów, które powinny być uwzględnione przy ich zmianach, zwłaszcza w studiach i planach, ze względu na zapewnienie właściwych uwarunkowań do realizacji celów ochrony Obszaru.
3. Wskazania mogą dotyczyć zarówno studiów i planów, jak i innych analizowanych dokumentów obejmujących tereny w granicach Obszaru, jak i dotyczących terenów poza tym Obszarem - ale tylko w takim zakresie, w jakim te studia i plany lub inne dokumenty oddziaływałyby negatywnie na Obszar, w tym:
  - a) potrzebę zmiany istniejących zapisów przy najbliższej aktualizacji;
  - b) potrzebę przeprowadzenia aktualizacji całego istniejącego dokumentu;
  - c) potrzebę dodania nowych zapisów w przypadku przeprowadzania aktualizacji istniejącego dokumentu;
  - d) możliwości określenia nieszkodliwych dla Obszaru kierunków zagospodarowania przestrzennego podczas przeprowadzania aktualizacji istniejącego studium lub planu (z zachowaniem zasady ostrożności).
4. Wykonawca wyczerpująco uzasadni merytorycznie, że wskazania są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, dla których wyznaczono Obszar.

5. Wykonawca wykorzysta do analizy i opracowania wniosków wiedzę uczestników Zespołu Lokalnej Współpracy. Wyniki analizy i wnioski powinny być przedyskutowane w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy.

XIII. Organizacja procesu komunikacji z różnymi grupami interesu i utworzenie Zespołu Lokalnej Współpracy

1. Wykonawca opracuje zasady i sposoby komunikowania się ze Stronami Zainteresowanymi w toku całego procesu pracy nad projektem Planu, uwzględniając specyfikę Obszaru i znaczenie tych stron dla realizacji projektu Planu. Wykonawca nawiąże współpracę z właściwymi dla danych obszarów: jednostkami samorządu terytorialnego (gminne, powiatowe i wojewódzkie), sołectwami, rejonowymi organami infrastruktury wojskowej, użytkownikami obwodów rybackich i stawów hodowlanych, Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, kołami łowieckimi, izbami rolniczymi, oddziałami Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, oddziałami Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Lokalnymi Grupami Działania (program LEADER Program Rozwoju Obszarów Wiejskich), ośrodkami doradztwa rolniczego; dopuszczalne jest komunikowanie się za pośrednictwem poczty elektronicznej pod warunkiem otrzymania potwierdzenia odbioru korespondencji.
2. Podczas identyfikacji Stron Zainteresowanych i wskazaniu odpowiednich sposobów i narzędzi komunikowania się z nimi, należy brać pod uwagę te osoby/podmioty, które:
  - a) powinny aktywnie uczestniczyć w pracach nad projektem Planu w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy, zwłaszcza ze względu na prowadzenie działalności w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono Obszar;
  - b) powinny angażować się w proces planistyczny, ponieważ opracowywany projekt Planu będzie ich dotyczył (zwłaszcza zarządcy terenu, gdzie występują przedmioty ochrony);
  - c) mogą dostarczać informacji niezbędnych do opracowania projektu Planu;
  - d) mogą interesować się tematem realizacji Planu z różnych względów, np. potencjalni inwestorzy, turyści, organizacje społeczne.
3. Zespół Lokalnej Współpracy tworzą przedstawiciele kluczowych Stron Zainteresowanych (tj. zainteresowane osoby i podmioty, których projekt Planu bezpośrednio dotyczy, lub którzy mają wpływ na sposób realizacji ustaleń projektu Planu).
4. ZLW bierze udział w opracowaniu projektu Planu i skompletowaniu jego dokumentacji podczas cyklu spotkań dyskusyjnych (warsztatów) zorganizowanych przez Wykonawcę (za organizację i finansowanie od strony logistycznej odpowiada Zamawiający).
5. ZLW prowadzi prace nad opracowaniem projektu Planu pod przewodnictwem Koordynatora projektu Planu.
6. Wykonawca zwróci się do każdego podmiotu wchodzącego w skład ZLW, o wskazanie swojego stałego przedstawiciela (osoby), który będzie go reprezentował w Zespole.
7. Struktura i wielkość Zespołu Lokalnej Współpracy zależy od specyfiki danego Obszaru, jednakże ze względu na efektywność pracy jego skład nie powinien przekraczać liczby 30 osób. W przypadku obszarów Dolina Baryczy PLB020001 i Ostoja nad Baryczą PLH020041 należy rozważyć zasadność podzielenia Obszaru lub zagadnień merytorycznych na części i utworzenia pracujących równolegle grup ZLW, ale pod bezpośrednim przewodnictwem Koordynatora projektu Planu. Przedstawiciele wszystkich grup powinni co pewien czas pracować na wspólnych spotkaniach, aby uzgodnić wyniki swoich prac dla całego Obszaru.
8. Tworząc Zespół Lokalnej Współpracy, należy zapewnić w nim udział:
  - a) przedstawicieli instytucji sprawujących nadzór nad obszarem - w przypadku, gdy obszar Natura 2000 obejmuje swoim zasięgiem województwo lubuskie (zadanie N5 – dot. obszaru Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej) lub wielkopolskie (zadanie N1), przedstawicieli Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska z Poznania i z Gorzowa Wielkopolskiego,
  - b) ekspertów przyrodniczych,
  - c) przedstawicieli jednostek samorządów lokalnych,

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

- d) przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność związaną z Obszarem, zwłaszcza w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono Obszar,
  - e) przedstawicieli organizacji społecznych, zwłaszcza Lokalnych Grup Działania (organizacje realizujące program LEADER),
  - f) w razie potrzeby - profesjonalnego mediatora (koszt udziału mediatora pokrywa Wykonawca),
  - g) Wykonawcy w osobie Koordynatora projektu Planu,
  - h) zainteresowanych przedstawicieli ośrodków naukowych.
9. Skład Zespołu Lokalnej Współpracy może ulegać zmianie w trakcie pracy nad projektem Planu stosownie do zidentyfikowanych potrzeb jego rozszerzenia.
10. Wykonawca zaplanuje i poprowadzi spotkania dyskusyjne (warsztaty), których czas trwania będzie uzależniony od możliwości realizacji założonego celu spotkania; zalecane jest, aby spotkanie trwało maksymalnie 5 godzin, w tym 2 przerwy na kawę po 15 minut każda, dla poszczególnych Obszarów według co najmniej następujących założeń:

Zadanie	Maksymalna liczba spotkań dyskusyjnych (warsztatów)	Szacowana liczba uczestników
N1	7+6*	200
N2	5	50
N3	4+4*	50
N4	4	50
N5	4+3	50
N6	4	50
N7	4	50

*Dla obszarów pokrywających (zadanie częściowe N1, N3) możliwa jest organizacja wspólnych spotkań dyskusyjnych/warsztatów.

Czas trwania i liczba spotkań ZLW musi zapewnić zrealizowanie zadań przypisanych dla Zespołu Lokalnej Współpracy.

11. Przy przygotowaniu spotkań ZLW Wykonawca będzie odpowiedzialny za:
- a) opracowanie w porozumieniu z Zamawiającym szczegółowego harmonogramu spotkań dyskusyjnych (warsztatów) zawierającego: daty, miejsca ich organizacji i cele do osiągnięcia, które umieści w miejscu i w formie uzgodnionej z Zamawiającym. W przypadku zamiany harmonogramu, jego aktualizacja ma być dokonywana bez zbędnej zwłoki,
  - b) poinformowanie Zamawiającego o ostatecznym terminie planowanego spotkania ZLW na co najmniej 14 dni przed datą jego organizacji; informacja powinna oprócz daty zawierać program spotkania, czas trwania oraz wykaz uczestników,
  - c) opracowanie w porozumieniu z Zamawiającym szczegółowego programu poszczególnych spotkań ZLW, prezentacji i innych niezbędnych do przeprowadzenia spotkania materiałów w formie elektronicznej (w formacie .doc, .docx i .pdf) oraz drukowanej (jeśli uczestnik spotkania wyrazi chęć otrzymania materiałów w tej formie, z wyjątkiem map i cyfrowych warstw informacyjnych, które mogą być przekazywane tylko w wersji cyfrowej) po jednym egzemplarzu dla każdego z uczestników; materiały przygotowuje Wykonawca na własny koszt; Zamawiający przekaże uczestnikom spotkań nośniki danych, w postaci przenośnych pamięci USB wielokrotnego zapisu, na których Wykonawca będzie przekazywał materiały w formie cyfrowej,
  - d) przygotowanie zaproszeń dla uczestników spotkań ZLW na poszczególne spotkania (zaproszenia wysyła Zamawiający) i uzyskanie od nich potwierdzenia uczestnictwa;
  - e) obsługę administracyjno-biurową spotkań ZLW z odpowiednim wyposażeniem umożliwiającym ich przeprowadzenie;
  - f) sporządzenie listy teled adresowej, listy obecności uczestników i dokumentacji fotograficznej - zgodnie z zasadami rozporządzenia *Parlamentu Europejskiego*

- i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.) - z każdego spotkania dyskusyjnego (warsztatu);*
- g) Zamawiający wskaże Wykonawcy miejsce organizacji poszczególnych spotkań ZLW i dostępne wyposażenie multimedialne (np. nagłośnienie, rzutnik multimedialny, flipchart);
  - h) Wykonawca zorganizuje co najmniej jedną wizję terenową dla uczestników spotkań ZLW w Obszarze w celu ułatwienia zrozumienia problemów jego ochrony; Wykonawca przygotuje program i materiały, zapewni udział eksperta przyrodnika jako prowadzącego wizję terenową od strony merytorycznej w zakresie przedmiotów ochrony; decyzję o sposobie i miejscu organizacji wizji terenowej należy skonsultować z Zamawiającym.
12. Wykonawca w trakcie spotkań ZLW, odpowiednio do specyfiki danego tematu spotkania, przewidzi w programie spotkania następujące punkty (przy czym punkty b, c, d muszą być zrealizowane w trakcie pierwszego spotkania):
- a) przedstawienie planu pracy na spotkaniu; celu i zadań do zrealizowania w trakcie spotkania;
  - b) przedstawienie informacji o sieci Natura 2000, Obszarze i przedmiotach ochrony;
  - c) wyjaśnienie roli i zasad udziału w procesie planistycznym z uwzględnieniem Wytycznych i materiałów przekazanych przez Zamawiającego;
  - d) przeprowadzenie dyskusji w celu rozwiania wątpliwości co do celowości planowania ochrony, negatywnych opinii i poglądów na temat sieci Natura 2000;
  - e) przedstawienie wyników etapów realizacji poszczególnych etapów zamówienia;
  - f) na kolejnych spotkaniach podsumowanie wyników poprzedniego spotkania i ich przyjęcie jako części uzgodnionej;
  - g) sporządzenie listy sprawdzającej czy wszystkie zakładane cele i sposób ich realizacji zostały zrealizowane;
  - h) ustalenie terminu i miejsca następnego spotkania i oczekiwanych od Stron Zainteresowanych sposobów przygotowania się do spotkania;
  - i) przeprowadzenie ankiety ewaluacyjnej spotkań.
13. Udział w pracach Zespołu Lokalnej Współpracy jest dobrowolny (z wyjątkiem: Koordynatora projektu Planu, sprawującego nadzór nad obszarem i jeśli zajdzie taka potrzeba profesjonalnego mediatora) i nieodpłatny, uczestnicy pokrywają koszty swojego dojazdu na spotkania ZLW.
14. Wykonawca sporządzi protokoły i dokumentację fotograficzną ze wszystkich przeprowadzonych spotkań w procesie uzgadniania, negocjowania i weryfikacji projektu Planu oraz umieści je jako załącznik w części dokumentacyjnej projektu Planu.
15. Wszelka korespondencja, w tym e-maile, ogłoszenia, prezentacje, dokumenty robocze oraz produkty końcowe wynikające z pracy nad projektem Planu muszą być oznakowane logotypami: Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko, GDOŚ, RDOŚ we Wrocławiu oraz Unii Europejskiej i Funduszu Spójności, zgodnie ze wzorcami przekazanymi przez Zamawiającego.
16. Za część logistyczną w zakresie organizacji i finansowania spotkań będzie odpowiedzialny Zamawiający (miejsce, wyposażenie, catering, materiały biurowe dla uczestników). Wykonawca ustala z Zamawiającym harmonogram spotkań, liczbę uczestników, plan spotkania w zakresie koniecznym do przygotowania logistycznego, konieczne wyposażenie i warunki, w jakich powinno być zorganizowane spotkanie. Spotkania ZLW należy rozpocząć, gdy zostaną zgromadzone podstawowe informacje i analizy związane z przedmiotami ochrony, opisem i uwarunkowaniami obszaru.

XIV. Aktualizacja Standardowych Formularzy Danych Obszarów i korekta granic

1. W przypadku, gdy w toku sporządzania projektu Planu zaistnieją uzasadnione przesłanki wprowadzenia koniecznych zmian do SDF Obszaru, w tym zwłaszcza w zakresie:
  - a) weryfikacji przedmiotów ochrony;
  - b) aktualizacji oceny znaczenia przedmiotów ochrony (poprzez nadanie wartości A, B, C, D - zgodnych z instrukcją wypełniania SDF - załącznik B specyfikacji);Wykonawca opracuje projekt aktualizacji SDF wraz z jej uzasadnieniem merytorycznym, posługując się formularzem SDF przekazany przez Zamawiającego. W wypadku zmiany formularza SDF Wykonawca jest zobowiązany do przygotowania SDF na nowym formularzu.
2. W przypadku ujawnienia w toku prac nad Planem potrzeby dokonania korekty granic Obszaru, Wykonawca opracuje propozycję nowego przebiegu granicy Obszaru odwzorowaną na mapie Obszaru, na podstawie wydzieleni geodezyjnych, wraz z merytorycznym uzasadnieniem tych zmian.
3. Korekta granic Obszaru może dotyczyć zarówno ich powiększenia, jak i zmniejszenia, jednak w obu przypadkach opierać się ona może jedynie na kryterium naukowym związanym z przedmiotami ochrony, przyczyny społeczne, jak i ekonomiczne nie mogą być podstawą korekty.

XV. Opracowanie dokumentacji projektu Planu i projektu zarządzenia

1. Projekt Planu dla Obszaru składa się z:
  - a) dokumentacji projektu Planu, opracowanej zgodnie z załącznikami do SIWZ i zgodnie z formą, metodami i trybem określonym w *Rozporządzeniu*;
  - b) projektu zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.
  - c) projektu zaktualizowanego SDF Obszaru i ewentualnego projektu zmiany granic Obszaru wraz z uzasadnieniem.
2. Wykonawca sporządza projekt Planu i jego dokumentację poprzez stopniowe (zgodne z postępowaniem nad Planem) wypełnianie Szablону projektu dokumentacji Planu oraz dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt b.
3. Wykonawca w terminie 7 dni od daty zakończenia każdego spotkania dyskusyjnego (warsztatu), zobowiązany jest do przekazania Zamawiającemu protokołu (lub raportu) z prac i ustaleń ze spotkania, w miejscu i formie uzgodnionymi z Zamawiającym.

XVI. Forma opracowania dokumentacji.

1. Projekt Planu wraz z wykonanymi opracowaniami na potrzeby opracowania projektu Planu należy przedłożyć w następujący sposób:
  - a) dla zadania N1 należy przedłożyć:
    - 1) cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD) dla Obszaru PLB020001,
    - 2) cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD) dla Obszaru PLH020041;
  - b) dla zadania N2 (Obszar PLH020102) należy przedłożyć cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD);
  - c) dla zadania N3 należy przedłożyć:
    - 1) cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD) dla Obszaru PLH020047,
    - 2) cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD) dla Obszaru PLB020009;
  - d) dla zadania N4 (Obszar PLH020072) należy przedłożyć cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD)
  - e) dla zadania N5 należy przedłożyć:

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

- 1) cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD) dla Obszaru PLH020086,
  - 2) cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD) dla Obszaru PLH020090);
  - f) dla zadania N6 (Obszar PLH020084) należy przedłożyć cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD);
  - g) dla zadania N7 (Obszar PLH020103) należy przedłożyć cztery egzemplarze (w tym dwa w wersji elektronicznej na płycie CD/DVD);
2. Dokumentację drukowaną (tekst) należy spiąć w sposób trwały, dopuszcza się bindowanie materiałów pod warunkiem nietworzenia dużych tomów utrudniających przeglądanie poszczególnych kart, poszczególne tomy dokumentacji należy czytelnie i w sposób trwały opisać na stronie frontowej.
  3. Materiały drukowane (mapy) należy złożyć do formatu A4 i włożyć w sztywne zamykane teczki, teczki te należy czytelnie i w trwały sposób opisać na froncie, teczki winny zawierać widoczny wykaz załączonych ponumerowanych map trwale połączony z teczką. Mapy należy złożyć do formatu A4 w sposób umożliwiający natychmiastowe zidentyfikowanie numeru i nazwy mapy np. widoczny tytuł i numer mapy na stronie frontowej lub dodatkowy opis mapy.
  4. Mapy w wersji drukowanej:
    - a) winny być czytelne i drukowane w kolorze;
    - b) muszą być opracowane i wydrukowane w skali i w formacie zachowującym czytelność mapy oraz umożliwiającym swobodny i prawidłowy odczyt zawartych na niej informacji, dopuszcza się dzielenie dużych formatów map na uzasadnioną liczbę części;
    - c) dopuszcza się możliwość umieszczenia kilku warstw na jednym wydruku mapy pod warunkiem, że zachowana zostanie czytelność mapy;
    - d) symbole siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków i gatunków powinny być zgodne ze *Standardem wektorowych danych przestrzennych i Adaptacją Standardu*, które stanowią odpowiednio załącznik A i E. Nazwy gatunkowe na wydrukach map powinny być określane poprzez przypisanie im kodów Natura 2000 zestawionych w *rozporządzeniu ws. siedlisk przyrodniczych i gatunków*, a także Załączniku I *Dyrektywy Rady 2009/147/WE*. Symbole nieujęte należy uzgodnić z Zamawiającym;
    - e) mapy obrazujące granice Obszarów powinny być opracowane i wydrukowane na mapach ewidencyjnych o skali umożliwiającej odczyt oznaczeń geodezyjnych - nr działek i klasoużytków (dopuszcza się zastosowanie czarno-białego podkładu mapy).
  5. Fotografie: w wersji cyfrowej (format .tiff lub .jpg) o rozdzielczości minimum 1024 pikseli na dłuższym boku i 300 dpi, na nośniku CD/DVD. Nazwa pliku winna jednoznacznie określać nazwę fotografowanego obiektu, obszar Natura 2000 i nazwisko autora, zgodnie ze wzorem: id_zdjęcia_nazwa_obiektu_nazwa_obszaru_Natura_2000_autor.
Dokumentacja fotograficzna najważniejszych siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, miejsc i śladów bytowania powinna zawierać georeferencje (format exif/geo-tag).
Wraz z dokumentacją fotograficzną należy przedłożyć zestawienie fotografii w pliku tekstowym, zawierającym następujące informacje: id zdjęcia, nazwę fotografowanego obiektu, lokalizację wykonania zdjęcia (miejsce i nazwa obszaru Natura 2000), guid stanowiska/siedliska gatunku, datę wykonania zdjęcia i nazwisko autora zdjęcia.
  6. Egzemplarze planu na płytach CD/DVD w formie elektronicznej należy dostarczyć w trwałych opakowaniach (indywidualnych standardowych pudełkach) opisanych w sposób trwały na froncie i na grzbiecie opakowania oraz bezpośrednio na płycie (podając nazwę Obszaru i datę nagrania): pliki tekstowe w dwóch formatach: .doc lub .docx oraz .pdf, mapy i cyfrowe warstwy informacyjne (GIS) w formatach podanych w załączniku A niniejszej specyfikacji oraz dodatkowo mapy i obrazowania graficzne w formacie rastrowe .jpg oraz .tiff.

7. Ponadto należy przekazać płyty CD/DVD z Planem w liczbie równej liczbie gmin i starostw leżących w obrębie Obszarów zawierające część tekstową zapisaną w formacie .pdf oraz mapy tematyczne zapisane w formacie .jpg.
8. Układ dokumentu, szatę graficzną (m.in. wielkość i rodzaj czcionki), skale i format oraz tytuły map, sposób dzielenia map na części należy uzgodnić z Zamawiającym. Wskazówki co do zawartości (układu) dokumentu zawarte są w *Rozporządzeniu*.
9. Forma przekazania danych GIS. Kompletnie i poddane weryfikacji materiały należy dostarczyć na nośniku danych CD/DVD. Nośnik należy zapisać w formacie uniemożliwiającym ich modyfikację. Informacje opisujące strukturę przekazanych danych (klas obiektów) nieopisanych w *Standardzie wektorowych danych przestrzennych* i *Adaptacji Standardu* lub które zostały uzupełnione o dodatkowe atrybuty, niewskazane w *Standardzie wektorowych danych przestrzennych* lub *Adaptacji Standardu*, należy zapisać w formacie .doc lub .docx oraz .pdf. Dokumentacja opisowa zbiorów danych musi być zgodna ze *Standardem wektorowych danych przestrzennych* i *Adaptacją Standardu*. Wykonawca wraz z ostateczną wersją *materiałów do projektu Planu* przekazuje Zamawiającemu wszelkie materiały uzyskane od Zamawiającego na potrzeby sporządzenia projektu Planu (materiały te nie mogą być wykorzystywane do żadnych innych celów poza określonymi w zleceniu) w tym:
  - a) pozyskane podkłady rastrowe i numeryczne (np. ortofotomapy, dane ewidencyjne);
  - b) warstwy mapy numerycznej sporządzone na potrzeby planu zadań ochronnych oraz bazy danych zgodnie z załącznikiem A do niniejszej specyfikacji.Wykonawca zobowiązuje się do przedłożenia Zamawiającemu plików ESRI shapefile (*.shp) danych w układzie PL-1992.
10. Wykonawca zobowiązany jest do przekazania miesięcznych sprawozdań z postępu prac (określonych w harmonogramie) w formie elektronicznej w formacie .doc, które będą przesyłane na adresy e-mail wskazane w umowie. W okresach wykonywania inwentaryzacji przyrodniczych, wraz ze sprawozdaniami miesięcznymi, Wykonawca prześle pliki .gpx. Forma sprawozdania miesięcznego: krótkie podsumowanie prac wykonanych w danym miesiącu, informacja o ewentualnych problemach podczas prowadzenia prac (sprawozdanie nie obejmuje wyników inwentaryzacji).
11. Raport z prac inwentaryzacji przyrodniczej będzie zawierał:
  - nazwisko i imię eksperta;
  - lokalizacja terenu badań (działki ewidencyjne, podział administracyjny: gmina, powiat);
  - termin wykonania badań;
  - metodykę inwentaryzacji;
  - karty obserwacji: siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt;
  - fotografie zinwentaryzowanych siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin oraz gatunków zwierząt (osobnik, ślady bytowania, tropy) wraz z ich siedliskami - Zamawiający wymaga wykonania co najmniej jednego zdjęcia każdego typu siedliska przyrodniczego (nie każdego płatu siedliska) oraz gatunku. W przypadku nieuchwycenia na zdjęciu osobnika stwierdzonego gatunku należy zamieścić zdjęcia siedliska gatunku, w którym został stwierdzony;
  - fotografie zidentyfikowanych istotnych zagrożeń dla przedmiotów ochrony Obszaru;
  - pliki z nagrań detektorowych dźwięków chiropterofauny ze stwierdzeniami gatunków lub wycinków/fragmentów/zrzut ekranu z nagrań ze stwierdzeniami gatunków oraz listę skontrolowanych obiektów wraz z dokumentacją fotograficzną(jedna fotografia każdego obiektu);
  - wskazanie lokalizacji miejsc, w których stwierdzono poszczególne gatunki zwierząt, roślin, siedlisk przyrodniczych wraz z podaniem współrzędnych geograficznych (podanie współrzędnych X i Y w układzie współrzędnych prostokątnych płaskich PL-1992), działek ewidencyjnych, podziału administracyjnego (gmina, powiat);

- opis zdjęć fitosocjologicznych wykonanych w obrębie siedlisk przyrodniczych,
  - ślady GPS (zgodnie z cz. IV pkt 8);
12. Harmonogram Prac zostanie przekazany w wersji elektronicznej na adresy e-mail wskazane w umowie.
13. Wykonawca zobowiązany jest do umieszczenia w treści wszystkich opracowywanych dokumentacji (stopka strony tytułowej) zapisu o następującej treści: *Opracowano w ramach realizacji projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Spójności w ramach II Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu” działanie, 2.4. Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna.* Wszystkie materiały i opracowania w tym płyty CD/DVD muszą być oznakowane logotypami: Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko, GDOŚ, RDOŚ oraz Unii Europejskiej i Funduszu Spójności, zgodnie ze wzorcami przekazanymi przez Zamawiającego.

XVII. Podstawa opracowania projektu Planu

1. Projekt Planu dla obszaru Natura 2000 należy sporządzić na podstawie:
  - a) aktualnego Standardowego Formularza Danych (SDF) i mapy Obszaru objętego projektem Planu, udostępnionych w wersji elektronicznej przez Zamawiającego;
  - b) wyników badań i opracowań wykonanych dla danego Obszaru, będących w dyspozycji Zamawiającego, uzyskanych podczas jego wyznaczania, inwentaryzowania, monitorowania i planowania ochrony;
  - c) podręczników metodycznych siedlisk i gatunków opracowanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ GIOŚ), dostępnych na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska;
  - d) wyników analiz, opracowań i ekspertyz terenowych przygotowanych przez Wykonawcę na całej powierzchni Obszaru objętego projektem Planu;
  - e) danych z cyfrowych warstw informacyjnych, kartograficznych i geodezyjnych, w tym ewidencji gruntów, planów urządzenia lasu, władaniem i zagospodarowaniem terenu, form ochrony przyrody;
  - f) uwarunkowań geograficznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych, kierunków rozwoju społecznego i gospodarczego, a także uwarunkowań wynikających z istniejących form ochrony przyrody innych niż Obszar i celów ochrony Obszaru.
2. Materiały dotyczące Obszarów, będących przedmiotem zamówienia, są dostępne na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (www.gdos.gov.pl; natura2000.gdos.gov.pl) oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.
3. Wykonawca podczas sporządzania projektu Planu kieruje się projektem wytycznych „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” z 2012 r. (zwane dalej „Wytycznymi”) wydanymi przez GDOŚ na podstawie art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, które są zawarte w rozdziale XX i z uwzględnieniem ewentualnej ich aktualizacji w czasie opracowywania projektu Planu.
4. Zakres prac koniecznych do realizacji projektu Planu należy wykonać zgodnie z:
  - a) art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2018 r. poz. 1614 ze zm.);
  - b) rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.);
  - c) art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.) zwaną dalej ustawą o udostępnianiu informacji;
  - d) innymi aktualnymi na dzień odbioru zamówienia aktami prawnymi dotyczącymi przedmiotu zamówienia.

5. W przypadku zmiany aktów prawnych, o których mowa w ust. 4, w trakcie realizacji umowy, Wykonawca uwzględni te zmiany w wersji ostatecznej projektu Planu.

XVIII. Przeprowadzenie negocjacji, weryfikacji i uzgadniania projektu Planu

1. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego ustosunkowywania się do uwag i wniosków zgłaszanych w sposób uzgodniony z Zamawiającym oraz innych uwag i wniosków zgłoszonych przez Strony Zainteresowane zgodnie z art. 39 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* i przedstawienia ich do akceptacji Zamawiającego. W tym zakresie Wykonawca współpracuje z Zamawiającym.
2. Wykonawca wpisze do odpowiednich tabel dokumentacji Planu i projektu zarządzenia Planu wyniki prac, w tym:
  - a) protokoły (lub raporty) z poszczególnych spotkań ZLW w terminie 7 dni od dnia spotkania;
  - b) wstępne wyniki prac z poszczególnych modułów wnoszone na bieżąco i udostępniane do wglądu Zespołowi Lokalnej Współpracy i innych uprawnionych osób;
  - c) końcowe opracowanie wyników prac z poszczególnych modułów, w terminie nie później niż na 2 dni przed spotkaniem ZLW rozpoczynającym następny moduł; wyniki te udostępniane są wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom z możliwością przesłania uwag i wniosków w terminie 21 dni od daty ich udostępnienia;
  - d) zestawienie uwag i wniosków z komentarzami Wykonawcy i adnotacją czy zostały one uwzględnione bądź odrzucone, udostępniane do wglądu wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom w terminie 14 dni od zakończenia terminu składania uwag i wniosków.
3. Wszystkie uwagi i wnioski, uzyskane za pomocą narzędzia internetowego lub przesłane w inny sposób, muszą być starannie przeanalizowane, a odpowiedzi złożone na piśmie.
4. Wykonawca, w razie potrzeby, może wrócić do wpisów dotyczących poprzednich etapów, uzupełnić je lub zmodyfikować.
5. Wykonawca jest odpowiedzialny za terminowość i odpowiednią zawartość udostępnianych dokumentów. Informacje o szczególnym znaczeniu [np. szczegółowe dane o stanowiskach gatunków (dane wrażliwe), które poprzez ujawnienie ich lokalizacji mogłyby być narażone na zniszczenie], o których zdecyduje Zamawiający, będą dostępne tylko dla osób uprawnionych przez Zamawiającego.
6. Wykonawca wskaże Zamawiającemu osoby uprawnione do dostępu do ww. danych.
7. Wykonawca przygotowuje, zorganizuje i przeprowadzi cykl spotkań dyskusyjnych (warsztatów) poświęconych omówieniu zagadnień ujętych w zakresie prac przewidzianych nad projektem Planu z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy.

XIX. Zasady weryfikacji i opisu granic Obszaru

1. Opisem granic obszaru Natura 2000 jest wektorowa warstwa informacyjna (tzw. „shp”), w układzie współrzędnych, wskazanych w § 3 pkt 4 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1247)*, która zostanie przekazana Wykonawcy przez Zamawiającego wraz z podaniem linku do bazy referencyjnej obszarów Natura 2000. Wykonawca uwzględni przy opisie dociąganie linii granic do granic działek ewidencyjnych (ewidencja gruntów) i ewidencji gruntów Lasów Państwowych - oddziały leśne, wydzielania. Przez dociąganie do granic rozumieć należy wykorzystanie narzędzi (np.: opcji przyciągania) umożliwiających umieszczanie wierzchołków granic Obszaru dokładnie w miejscu lokalizacji granic poligonów warstwy podkładowej. Opis granic będzie zawierał opis obecnego przebiegu granic i opis oparty o granice działek ewidencyjnych (ewidencja gruntów). Ustalenie przebiegu granic po granicach działek ewidencyjnych zostanie opracowane w ramach prac Zespołu Lokalnej Współpracy.

2. Jako punkt wyjścia należy przyjąć granice obecne, można je jednak zmodyfikować, jeśli jest to merytorycznie uzasadnione. Ustalając granice, należy uwzględnić wszystkie dostępne informacje, które mogą być pomocne, w tym wyniki prac Zespołu Lokalnej Współpracy, zgłoszone uwagi i wnioski, uwagi przekazane przez Zamawiającego. Wszystkie materiały i informacje należy jednak krytycznie weryfikować. Należy dokonać wizji lokalnej Obszaru i miejsc budzących wątpliwości z punktu widzenia przebiegu granic, w razie konieczności z udziałem stron zainteresowanych i Zamawiającego.
3. Granice Obszaru powinny być opracowane na wektorowych mapach ewidencyjnych przekazanych przez Zamawiającego, a ich wydruki należy wykonać w skali umożliwiającej odczyt oznaczeń geodezyjnych - numery działek i klasoużytków.
4. Granice winny biec po granicach działek ewidencyjnych (EGiB). Nie można prowadzić granicy po poziomicie narysowanej na mapie ani po linii biegnącej "prosto w przedłużeniu" szczygółów terenowych.
5. Tereny zabudowane, pola uprawne (zwłaszcza takie jak grunty orne, plantacje wieloletnie na gruntach ornym), sady, obiekty przemysłowe i inne antropogeniczne elementy krajobrazu położone przy granicy, o ile nie są istotne dla ochrony przedmiotów ochrony w Obszarze, wyłączyć z Obszaru.
6. Na terenach leśnych należy wykorzystywać Leśną Mapę Numeryczną. Granice nie powinny dzielić wydziałów drzewostanowych (należy to ustalić na mapie drzewostanowej w nadleśnictwie). Dopuszcza się prowadzenie granic po liniach oddziałowych, wydziałeniach. Nie wyłączać zrębów, młodych upraw przylegających od wewnątrz do linii oddziałowej. Nie włączać płatów drzewostanów na zewnątrz linii oddziałowej. Na terenach leśnych unikać wiązania granicy Obszaru z drogami leśnymi, które nie biegną liniami oddziałowymi. Można prowadzić granice po drogach publicznych, są one traktowane jako pasy wyłączone z gruntów Lasów Państwowych i są zbieżne z liniami oddziałowymi.
7. Granica biegnąca po liniowych obiektach antropogenicznych (droga, kolej) powinna być prowadzona po takiej krawędzi obiektu, aby pozostawał on na zewnątrz Obszaru. Granica powinna być prowadzona tak, by siedliska przyrodnicze, siedliska gatunków w całości pozostawały wewnątrz Obszaru. Zbiorniki wodne, w tym stawy rybne, pozostawiać w Obszarze, granice mogą przebiegać po groblach. Zwracać uwagę na „spójność ekologiczną” Obszaru, przykładowo ten sam ciek nie powinien kilka razy wpływać i wypływać z Obszaru; zbiorniki wodne, torfowiska, mokradła nie powinny być przecięte granicą Obszaru (kompleks leśny może być przecięty).
8. Granica nie powinna wyłączać z Obszaru lub dzielić obiektów istotnych dla właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w Obszarze.

XX. Dostępne dokumentacje

Zamawiający informuje, iż w trakcie przygotowania oferty należy zapoznać się z niżej wymienionymi dokumentami (adekwatnie do obszarów Natura 2000), a dane w nich zawarte należy wykorzystać w trakcie przygotowywania oferty oraz sporządzenia projektu planu zadań ochronnych. Dokumenty te dostępne są:

I. na ogólnodostępnych stronach internetowych:

1. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. Nr 34, poz. 186 ze zm.);*
<http://isap.sejm.gov.pl/>; <http://www.gdos.gov.pl/akty-prawne>;
2. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.);*
<http://isap.sejm.gov.pl/>; <http://www.gdos.gov.pl/akty-prawne>;

3. *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.):*
<http://isap.sejm.gov.pl/>; <http://www.gdos.gov.pl/akty-prawne>;
4. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713):*
<http://isap.sejm.gov.pl/>; <http://www.gdos.gov.pl/akty-prawne>;
5. *Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.):*
<http://isap.sejm.gov.pl/>; <http://www.gdos.gov.pl/akty-prawne>;
6. *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/EC z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L. z 2010 r. Nr 20, str. 7 ze zm.):*
http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/birdsdirective/index_en.htm;
7. *Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE. L. z 1992 r. Nr 206, str. 7 ze zm.):*
http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm;
8. Standardowe Formularze Danych Obszarów Natura 2000:
<http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/proste.php>;
9. Mapy Obszarów Natura 2000:
<http://natura2000.gdos.gov.pl/wyszukiwarka-n2k>;
10. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny:
<http://siedliska.gios.gov.pl/pl/publikacje>;
11. Wyniki kolejnych etapów monitoringu przyrodniczych realizowanych przez GIOŚ:
<http://siedliska.gios.gov.pl/pl/wyniki-monitoringu/2015-2018>;
12. Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące zarządzania obszarami Natura 2000 dostępne pod adresem:
http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/pl/o_obszarach.php;
13. Instrukcje wypełniania standardowych formularzy danych - 2012 r.
<http://natura2000.gdos.gov.pl/wytyczne-i-poradniki>
14. Wytyczne Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do opracowania planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000:
<http://natura2000.gdos.gov.pl/wytyczne-i-poradniki>;
15. Plany zadań ochronnych:
<http://wroclaw.rdos.gov.pl/plany-zadan-ochronnych>;
16. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” (zadanie N1):
http://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/files/obwieszczenia/21227/Zarzadzenie_RDOS_Wroclaw_28_2013.pdf;
17. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowiska Doliny Izery” (zadanie N2):
http://wroclaw.rdos.gov.pl/files/artykuly/14671/Zarz%C4%85dzenie-Nr-27-RDO%C5%9A-z-dnia-20.12.2013-r.-w-sprawie-ustanowienia-planu-ochrony-dla-rezerwatu-Torfowiska-Doliny-Izery_icon.pdf;
18. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005 (zadania N4, N5):
<http://wroclaw.rdos.gov.pl/plb020005-bory-dolnoslaskie>.

II. w siedzibie Zamawiającego:

1. BULiGL; 2015; Opracowanie fitosocjologiczne dla leśnego kompleksu promocyjnego „Lasy Doliny Baryczy”; Brzeg (opracowanie do wykorzystania tylko na potrzeby opracowania Planu);
2. BULiGL; 2014; Opracowanie fitosocjologiczne dla leśnego kompleksu promocyjnego „Sudety zachodnie”; Brzeg (opracowanie do wykorzystania tylko na potrzeby opracowania Planu);
3. Chrabąszcz J., Herpetofauna Parku Krajobrazowego Doliny Bystrzycy (Wrocław - Kąty Wrocławskie) - praca magisterska;
4. Duduś L. i in.; Monitoring liczebności bobra europejskiego *Castor fiber* i wydry *Lutra lutra* w Dolinie Baryczy; 2017;
5. Inwentaryzacja ornitologiczna Dolina Baryczy; 2015;
6. NFOŚ; 2009; Inwentaryzacja ornitologiczna Góry Izerskie;
7. Wyniki inwentaryzacji uzyskane w trakcie prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w latach 2008-2009 dla obszarów Łąki Gór i Pogórza Izerskiego PLH020102; Torfowiska Gór Izerskich PLH020047; Uroczyska Borów Dolnośląskich PLH020072; Dąbrowy Kliczkowskie PLH020090; Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej PLH020086; Dolina Dolnej Baryczy PLH020084; Łęgi nad Bystrzycą PLH020103 - dane w formie plików shp;
8. ProNatura; 2012; Siedliska przyrodnicze Doliny Baryczy - dane wektorowe;
9. Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza w Lasach Państwowych, 2006-2007;
10. Rapała R., Bena W., Zając K., Gramsz B. 2009, Wrocław. Inwentaryzacja ornitologiczna proponowanych obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000: Góry Izerskie i Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie;
11. Świerkosz i in.; 2007, Wrocław; Opracowanie rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk z załączników I/II Dyrektywy 92/43/EEC (Natura 2000) w 45 proponowanych Specjalnych Obszarach Ochrony na terenie województwa dolnośląskiego;
12. Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.) 2010 Marki; Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP,
13. Wildlife Consulting Robert W. Mysłajek; 2013, Twardorzeczka; Wyniki monitoringu populacji wilka *Canis lupus* w Borach Dolnośląskich;
14. ViaNaturae Agata Brzezińska Autor opracowania: Tomasz Zając Ekspertyza wykonana na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu; 2012; Wrocław; Rozmieszczenie i liczebność populacji bobra europejskiego i wydry na terenie województwa dolnośląskiego;
15. Inwentaryzacje przyrodnicze gmin (w nawiasie podano rok opracowania): Żmigród (1991), Trzebnica (2004), Milicz (1992), Krośnice (1993), Cieszków (1992), Twardogóra (1993), Góra (2001), Dobroszyce (1993), Oleśnica (1993), Jelcz-Laskowice (1991), Osiecznica (1998), Gromadka (1992), Świeradów Zdrój (1994), Mirsk (1994), Piechowice (1999), Stara Kamienica (1999), Szklarska Poręba (1994), Leśna (1994), Kąty Wrocławskie (1992), Kostomłoty (1992), Miękinia (1992), m. Wrocław (1993), Prusice (1993), Zgorzelec (1996), Pieńsk (1996), Nowogrodziec (1998), Węgliniec (1996);
16. Dokumentacja planu ochrony rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” (zadanie N1)
17. Dokumentacja planu ochrony rezerwatu przyrody „Torfowiska Doliny Izery” (zadanie N3);
18. Raporty o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko realizowanych w granicach obszarów Natura 2000 Torfowiska Gór Izerskich PLH020047 i Góry Izerskie PLB020009.

Uwaga: Z uwagi na obszerność części materiałów opisanych w cz. II Zamawiający nie ma możliwość załączenia każdego z materiałów do niniejszej specyfikacji. Materiały zostaną nieodpłatnie przekazane Wykonawcy drogą mailową lub mogą dokonać ich przeglądu w siedzibie Zamawiającego po uprzednim telefonicznym ustaleniu terminu.

III. dane i materiały kartograficzne będące w posiadaniu Zamawiającego

1. Materiały o charakterze katastralnym powstałe na potrzeby Land Parcel Identification System;
2. Ortofotomapa pozyskana z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (aktualność danych 2016 r. - 2018 r.);
3. Dane ewidencyjne pozyskane z poszczególnych Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (działki ewidencyjne i użytki gruntowe);
4. Granice oddziałów i wydzieleń leśnych pobranych z witryny <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/udostepnianie>.

Uwaga: Powyższa lista nie stanowi pełnej dokumentacji obszarów Natura 2000, które są przedmiotem zamówienia. Wykonawca winien uzupełnić ją o pozyskane samodzielnie dokumenty i opracowania.

Uwaga: materiały źródłowe, o których mowa w cz. III, mogą być wykorzystane **tylko** do wykonania przedmiotu umowy, a po wykorzystaniu należy je zwrócić i trwale usunąć ze wszystkich nośników użytkowanych przez Wykonawcę. Materiały zostaną udostępnione Wykonawcy nieodpłatnie.

Spełniamy wymagania EMAS - zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

al. Jana Matejki 6, 50-333 Wrocław, tel.: 71 747 93 00, fax: 71 758 57 41, sekretariat.wroclaw@rdos.gov.pl, wroclaw.rdos.gov.pl